

ЭНДСИТЭЛИИ

Нам улууһун хаһыата 1935 сыл алдынны 6 күнүгэр чоруттаан итэ

2001 с.
Кулун тутар
15
күнэ
чэппиэр
№ 30 (8873)

Улуус баһылыгын мунһабыттан бэлиэтээннэр

Урууяхтар наһаалаатылар, Никольской оскуолатыттан, оро саадыттан сыналаах малы уорбуттар, харабыл суох буолан биэрбит. ГИБДД линиятынан 42 борококул толорулунна. Граф Биэрэгэр Шапошникова Ф.С. 3 т. ото умайбыт, ким соруйан умалпыта биллибэт.

Улууска сир инвентаризациялааһын бара турар. Улууспут чэрчигиттэр кыраньыссаны олохтуур туһунан Саха сирин Урдүкү Сэбиэтин уурааҕа суох, быһаарыта эрэ баар. Нэһилиэниэ биэрэпиһин ыгыгыга бэлэмниигэ биһиги улууспут хаалан иһэр. Сирин нэһилиэстибэ быһыгытынан хаалларыыга, сирин докумуоннааһынга үлэлиэхтэхпит диэбит СР Президентэ М.Е. Николаев.

Нам с. 8 тыһ. 200 киһи олохтор, 789 га оттуур сир баар. Дьон Хатын Арыы, Искра, Никольская, Хамаҕатта, Уёдэй нэһилиэктэригэр баран оттуур. 1200 төбө ынах баар, сайылыктааһынга сирин ылаары нэһилиэниэттэн сайаапка бөтө кириэр ээр. Мэчирин сирин атын нэһилиэктэртэн ылыа этибит диір олохтоох дьаһалта баһылыга Д.П. Коркин.

Ааспыт сылга биһиги улуустан бюджет бары таһымнарыгар 26 мөл. солк. киридэ, онтон 15 мөл. солк. олохтоох бюджеткэ барда. Нолуокка улахан иэһи МУ НУ ЖКХ (1 мөл. 800 тыһ. солк.), суол тэрилтэтэ (930 тыһ. солк.) сүтэ сылдьаллар. 2000 сылга улуус бюджетын дохуотттан 14% эрэ нолуок быһыгытынан киридэ. Налоговой кодекска, ону кытары сана норматив кирибитинэн сибээстээн быһыл нолуоктан 12% эрэ киридэ күүтүллэр.

Олохтоох бюджеткэ НДС-тан дохуот кириитэ быһыл суох. Регистрацияны барбакка олорор предпринимателлэр бааллар. Үлэлээх буолуу биржа үлэтин күүһүрдөн, онон кэлэр үбү-харчыны туһаҕа таһаарыахха. Дьоккуускай куорат тэрилтэлэрин биһиэхэ тахсан үлэлиир фирмалара олохтоох бюджеткэ нолуок төлүөх тустаахтар.

Бастагы кварталга сир нолуогуттан 54 тыһ. солк. кириэхтээҕэ ситиһиллибэтэ.

Сыл түмүгүнэн Намнаағы алмааны кырыгыһыгэр завод 4 мөл. солк. бордууксуяаны онорон таһаарыахтаах, бриллианнары оноруну сайыннаран инниттэн надомнай үлэни чөлүгэр түһэриэххэ.

Көмүһү хостонунга «Нам» ФАПК үлэлиир. Жданый дьин 35 киилэ саппаастаах сиргэ үлэлээн кэллэ, ману туһаныыга конкурс биллэриллэр буолбут. Быйыл Малый Тарын дьин сиргэ эмиэ үлэ барыахтаах, манна 1 тонна 800 тыһ. киилэ саппаастаах кыһыл көмүс баар. Былаан быһыгытынан 75 киилэ хостонуохтаах, 22 мөл. солк. дохуот кириэхтээх. 30 мөл. солк. кредит наада.

8 тыһ. куб. дьыалабыай мас кэрдиллиэхтээх. Маһы ким да учуоттаабат, отчуоттаабат, бэлэмнииргэ билиэт бэриллэр, ол иһин нолуок төлөнүөхтээх.

Нам с. дьаһалтата «Сахам сирэ - XXI-с үйэ» үтүө дьыала чэрчитинэн Таастаах нэһилиэтин кытта 200 куб. м. тутуу маһын кэрдигэ дуогабар түһэрситит. Итини таһынан Искра уаастагыттан дэлээн быстаран гимназия үлэһиттэрин, төрөппүттэрин уонна Нам с. дьаһалтатын үлэһиттэрин куустэринэн 100 куб. м. маһы сааскы каникулга суботунууктаан бэлэмнири былааннаабыттар.

С. Платонов, Базовой уулуссалары онорууну суол учуастага быһыл сайын ыгыгыахтаах. Онно кутуллар кумагы сыбаалка территориятыттан таһаарыа.

Улуус киинин сыбаалкатын тоҕор сирин капиталнайдык быһаары эрайыллар. Онно санэпидналар өттүттэн хонтуроолуу күүһүрүөхтээх.

Ааспыт күһүн балаһан ыйын бүтүүтүгэр Арбынкаҕа 150 т. таас чох өрүһүнэн тиэллэн сүөкэммитэ. Ону Арбын, Көбөкөн, Фрунзе нэһилиэктэре таас хаачыстыбата мөлтөх дьин тизмэккэ олороллор.

Хамаҕаттаган И.В. Мальцев кыһынгы суолунан Кыһыл Сыһыртан 136 т. убаҕас уматыгы тиэйэн аҕалла. Ити иннинэ күһүнгү уунан 90 т. кэлбитэ. Аны эбии 30-ча тонна убаҕас уматык тиэллэрэ сабадаланар.

МУ НУ ЖКХ 700 куб. м. тутуу маһын бэлэмнээтэ. Онтон 100-кэ куба тиэлиннэ. Кирибит мас пилорамаҕа эрбэнэхтээх.

Кулун тутар 14 күнүгэр Арбын, Көбөкөн, Фрунзе, П. Хомустаах, Таастаах, Салбан дьаһалталаарын баһылыктара улуус киинигэр түмсэн чох тиэйиитигэр уонна ГСМ-нан хаачылыгыга сүбөлэниэхтээхтэр.

Дьахтар күнүгэр аналлаах мероприятиялар ыгыгылыгыттар. Арай кулун тутар 8 күнүгэр шоуга нэһилиэниэ кэлбэтэ. Комсомол 80 с. юбилейин комиссиятын иккис тэрээһин мунһаҕа буолла. Бу ый 20 күнүгэр коллегияҕа улууска сэллиги утары үлэ былааннара бигэргэтиллиэхтэртэ.

П. Ядрихинской-Бельээлэ 100 саһын туолуутугар аналлаах дьаһаллар бэлиэтэннилэр. Ол курдук сайынгы ыһыах, культурнай мероприятиялар олонхоһука аһаһахтаара. Итини таһынан П. Ядрихинской-Бельээлэ аатын уулуссаҕа, тэрилтэҕэ иҥэрии үөрөтиллэр. Научнай-практической конференция ыгыгыллара былааннаранар.

Кулун тутар 21-24 күнүгэр Нам с. Түбэ нэһилиэгин күннэрэ ыгыгылыахтара.

Нэһилиэктэр дьаһалталаарын баһылыктарынан Модукка Дьяконова Е.Н., Бөтүнгэ Михайлов П.Р., Хатын Арыыга Новгородов А.Г. ананьылар. Кулун тутар 20 күнүгэр дьэри бары баһылыктар ананьахтаара.

Улууска сана киллэриллибит экзаменнар чэрчилэринэн 11-с кылаас үөрэнэччилэригэр хонтуроолунай үлэлэр нуучча тылыгар, математикаҕа, химияҕа, физикаҕа, историяҕа, омул тылыгар бары оскуодаларга ыгытылаллар. Онно сылдыарга бензин наада. Сааскы экзаменнарға ыраах нэһилиэктэргэ сылдыарга вертолет сакаастаһахтаах.

Тааттаҕа хомусчут Лука Трунин бириийигэр народной ансамбллар көрүүлэрэ буолар. Онно Партизантан «Дьүрүл» хомус ансамбла, хомусчут Г.Г. Слепов кыгытыахтара.

Кулун тутар 13 күнүгэр Владыка Герман Нам с. тахсар. Кини Намга часовня тутуутун боптуруоһун быһаарсыахтаах.

Ычат киинин тутуу миэстэтэ быһаарыллар.

Республика Президентигэр мунһааха үлэ миэстэтин таһаарыыга кэспэти барда. Тааттаҕа 1000 үлэ миэстэтэ көрүллүбүт, 100 киһи дьэитигэр алмааны кырыгыһыгэр, 600 киһи тыа хаһаайыстыбатыгар үлэлиир миэстэтэ тэриллибит. Сорохтор атын улуустарга мас бэлэмнигэр үлэлиллэр. Мэһэ-Дангаласка 80 киһи алмааны дьэитигэр кырыгыһыгэр. Кинилэр онно үс ый үөрэнэллэр, ыйга 500 солк. стипендия ылааллар. Биһиги улууспугар «Сата-Таас» сыаҕар 6 ый үөрэнэллэр, ыйга 200 солк. стипендия көрүллэр.

Бэлиэтэннилэр К. ЧЕРЕПАНОВ, В. СЫРОМЯТНИКОВ

Дьаһал

ДОРУОБАЙ ЧӨЛ ОЛОХ ПРОГРАММАТЫН БЭЛЭМНИИР КОМИССИЯ ТУҺУНАН

2000 сыл кулун тутар 15 күнүгэр СР норуоттарын форумунан ылыныллыбыт доруобай чөл олох Республиканской доктринатын олоххо киллэрэр сыһылынан Нам улууһугар «Доруобай чөл олох иһин» Программаны ырытан онорорго уонна б. дь. кулун тутарыгар улуус дьаһалтатын Коллегиятын бигэргэтиитигэр киллэрэргэ:

- 1. Программаны бэлэмнээһингэ комиссияны тэрийэргэ:
  - Горохов Н. Х., улуус баһылыгын солбуйааччы, комиссия председателэ,
  - Соловьев А. И., ычат отделын сэбиэдиссэйэ, комиссия председателин солбуйааччы,
  - Дьяконова В. Н., улуустаағы үөрэх управлениетын начальнигыны эбээһинэһини толорооччу.

- Макаров В. В., улуустаағы Киин балыһа кылаабынай враһа,
- Ядрихинской С. П., физкультура, спорт уонна туризм отделын сэбиэдиссэйэ,
- Кириллин А. В., культура отделын сэбиэдиссэйэ,
- Гуляева В. И., социальной көмүскэл управлениетын начальнига,
- Попов В. И., нэһилиэниэ дьарыктаах буолуутун Киинин директора,
- Касьянов В. Г., «Эгсэли» хаһыат редактора,
- Кривошапкин И. З., «Нам» ТРК директора,
- Кокарева М. Д., дьахтар сэбиэтин председателэ,
- Петрова М. В., ветераннар сэбиэттэрин председателэ,
- 2. Комиссия (председатель Горохов Н. Х.) Програма бырайыагы 2001 сыл кулун тутар 20 күнүгэр дьылы бэлэмниригэр.
- 3. Бу дьаһал туолуутун хонтуроолун бэйэбэр ылынабын.

Нам улууһун дьаһалтатын баһылыга
А. Н. ДЬЯКОНОВ
06.03.2001 с.

Улуус Мунһағын уураахтара

НАМ УЛУУҺУН ДЬАҺАЛТАТЫН СТРУКТУРАТЫН ТУҺУНАН

Нам улууһун дьаһалтатын баһылыга Дьяконов А. Н. уонна салайыы, законодательствоны толоруу уонна общественноһы кытта сибээстэһи, бэйэни салайыны боптуростарыгар бастайааннай комиссия председателэ Румянцев Т. Д. улуус дьаһалтатын структуратын бырайыагы туһунан информацияларын истэн уонна дьүүлэһэн баран, «Саха Республикатыгар государственнай былаас олохтоох органнарын туһунан» Саха Республикатын Конституционной Сокуонун 16 ыстатыйтыгар олобуран, Улуус Мунһаҕа уураахтыыр:

- 1. Улуус дьаһалтатын структуратын бигэргэтэргэ (1 №-дээх сыһыары).
- 2. Улуус дьаһалтата (Дьяконов А. Н.) баһылык солбуйааччыларын кандидатураларын сөбүлэһиниригэ итиэннэ управлениелар, отделлар салайааччыларын, олохтоох дьаһалталаар баһылыктарын бигэргэтиигэ киллэрэригэр.

Улуус Мунһағын Председателэ **Н. Н. БАИШЕВ**
27.02.2001 с.

№ 1-дээх сыһыары

УЛУУС ДЬАҺАЛТАТЫН АППАРАТЫН СТРУКТУРАТА

№ Дьуоһунас	Штат ахсаана	№ Дьуоһунас	Штат ахсаана
1 Улуус баһылыга	1	ЗАГС отдела	
2 Улуус баһылыгын 1 солб.	1	19 ЗАГС отделын сэбиэдиссэйэ	1
3 Баһылыгы солбуйааччы	1	Культура отдела	
4 Улуус баһылыгын көмөл.	1	20 Культура отделын сэбиэдиссэйэ	1
Персоналы салайыы сулууспата			
5 Дьыалалары дьаһайар сулууспа начальнига,		21 Ычат отделын сэбиэдиссэйэ	1
улуус баһылыгын солбуйааччы	1	Физкультура, спорт уонна туризм дьыалаларыгар отдел	
6 Тэрийэр уонна территориялары кытта үлэс отдел сэбиэдиссэйэ	1	22 ФК,С уонна Т отделын сэбиэдис.	1
7 Правовой уонна үлэс сыһыан отделын сэбиэдиссэйэ	1	Үөрэхтээһин управлениета	
8 Архив сэбиэдиссэйэ	1	23 Начальник	1
9 Уопсай отдел сэбиэдиссэйэ	1	24 Отдел сэбиэдиссэйэ	1
10 Делопроизводствоны сүрүннүүр специалист	1	Тутууга, газификацияҕа, энергетикаҕа отдел	
Экономической анализ уонна сайдыы управлениета		25 Отдел сэбиэдиссэйэ	1
11 Начальник	1	ЫБМ уонна ГО отдела	
12 Экономика отделын начальнига	1	26 Отдел сэбиэдиссэйэ	1
13 Кылаабынай специалист	1	Хаачыһаар персонал	
14 Эргизингэ кыл. специалист	1	27 Секретарь-машинистка	1
15 Ис ылноука сүрүн специалист	1	28 Кылаабынай бухгалтер	1
Нэһилиэниэ социальной көмүскэлигэр управление		29 1 категориялаах машинистка	1
16 Начальник	1	30 Суоппардар	4
17 Дьэ кэргэн, социальной өйбүл отделын сэбиэдиссэйэ	1	31 Вахтер-охранник	2
18 Льготаларга кыл. специалист	1	32 Уборщицалар	3
Тыа хаһаайыстыбатын управлениета			
		33 Начальник	1
		34 Кылаабынай специалистар	4
		35 1 категориялаах специалист	1
		Барыта 44 штатнай единица	

УЛУУС БАҺЫЛЫГЫН СОЛБУЙААЧЧЫ ДУОҺУНААҺЫГАР КАНДИДАТУРАЛАРГА СӨБҮЛЭҺИИ УОННА УПРАВЛЕНИЕЛАР НАЧАЛЬНИКТАРЫН, ОТДЕЛЛАР СЭБИЭДИССЭЙДЭРИН ИТИЭННЭ ОЛОХТООХ ДЬАҺАЛТАЛАР БАҺЫЛЫКТАРЫН БИГЭРГЭТИИ ТУҺУНАН

«Саха Республикатыгар государственнай былаас олохтоох органнарын туһунан» Саха Республикатын Конституционной Сокуонун 16 ыстатыйтыгар олобуран, Улуус Мунһаҕа уураахтыыр:

- Дуоһунастарга анааһынга сөбүлэни биэрэргэ:
  - 1. Улуус баһылыгын солбуйааччынан — Горохов Николай Христофоровичка.
  - 2. Улуус баһылыгын солбуйааччы статуспах тэрийэр-правовой управление начальнига — Луккин Илья Гаврильевичка.
  - 3. Үөдэй олохтоох дьаһалтатын баһылыгар — Соловьев Максим Дмитриевичка.
  - 4. Никольской олохтоох дьаһалтатын баһылыгар — Потапов Григорий Семеновичка.
  - 5. П. Хомустаах олохтоох дьаһалтатын баһылыгар — Тарской Петр Егоровичка.
  - 6. Искра олохтоох дьаһалтатын баһылыгар — Ядрев Владимир Владимировичка.
  - 7. Таастаах олохтоох дьаһалтатын баһылыгар — Пахомов Данил Даниловичка.
  - 8. Хатырык олохтоох дьаһалтатын баһылыгар — Собакин Егор Николаевичка.
  - 9. Көбөкөн олохтоох дьаһалтатын баһылыгар — Ноговицын Константин Николаевичка.
  - 10. Арбын олохтоох дьаһалтатын баһылыгар — Колесов Савва Васильевичка.

Улуус Мунһағын Председателэ **Н. БАИШЕВ**
27.02.2001 с.

ХАҔАН БЫҔААРЫЛЛАР ДЫАЛАНЫЙ?

Билиги дьэиэ кэргэнгэ 1998 сыл ахсынны ый 27 күнүгэр сүрдээх ырахан күн буоллута.

Кэргэним Петров Николай Афанасьевич биэргэ үлэлиир табарыһынаан Сивцев Касьян Поселовичтын киэһэ харагарыта дыялэригэр кэлэн истэхтинэ, түөрт олохтоох уолаттар: Сивцев Евгений, Пономарев Сергей, Уваровский Альберт, Романов Афанасий көрсө түһээт туох до сылтаа суох маһынан кулаан барбыттар уонна иккиэнэрин ыалга киллэрэн бырахпыттар. Сарсыныгар «скорай» кэтэһэ сытахтаарына уолаттар эмиэ төттөрү кэлбиттэр, онно Пономарев Сергей: «Мощной дуу, олох Чечня курдук, хааны көрө-көрө кайф ылабын», — диэ-диэ Петров Николай сирэйин атаһынан ньуҕайбыт, бу ынырык быһыылары буолбатах дуо? Ити кырбаныы түмүгэр мин кэргэним унуоҕа алдьанан пластик олуттордо, эпилепсик буолла, илиитин атаһын соһо сылдыар II-с группалаах инбэлиит, ханас өртө үлээбэт. Балтараа сыллаах эмтэни түмүгэр туох да туһа суох, сүөһүбүтүн өлөрөн кытайдарга сенас ылан эмтэнэ сырыттыбыт. Төрөппүтүтүтүн эмкэ харчы көрдөөтөххө: «Суут быһаардаҕына биэриэхпит», — дииллэр.

пошниковка уонна судьяуа Н.Н. Степановка хаста да сайабыланына суруйбутум да ый аайы кэлэр ыйга - диэн иһэллэр, баран ыйгытта аайы суут үлэнииттэрэ көһөрөн иһэллэр. Балаһан ыйын 18 күнүгэр сайабыланына биэрбиппин алтынны ыйга оноруохпут диэн эрэниэрбиттэрэ. Онтон алтынны 2 чыыһылатыгар бара сылдыбыппын аны сэтинни ыйга диэттилэр, маны

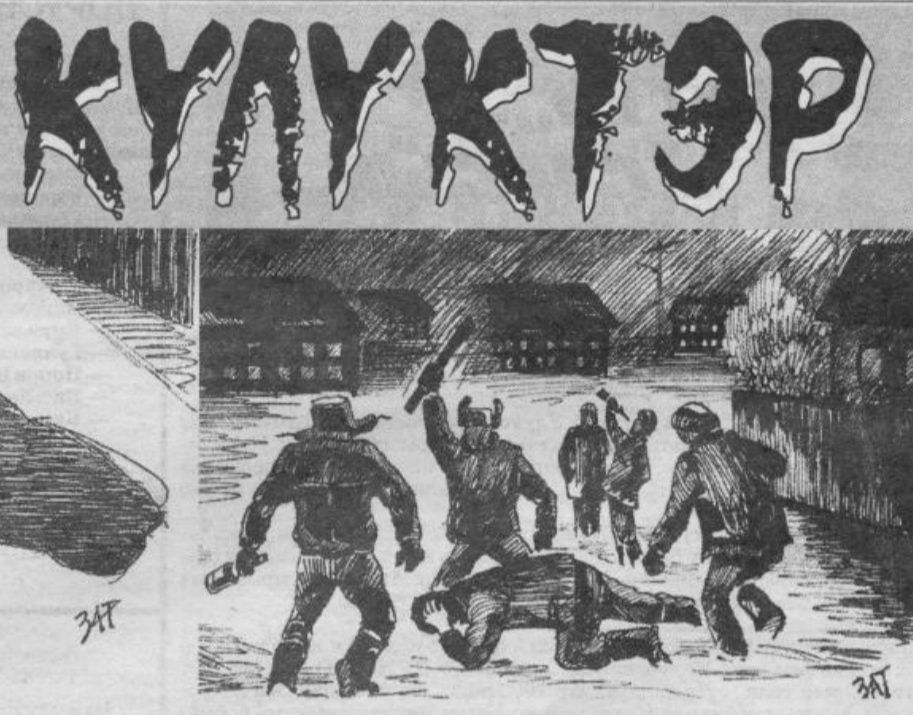
Киһи күн сиригэр дьэиэ-уот тэринэн, ыал буолан олох олохторуттан, оҕолорун, сизиннэрин улаатын-нарарыттан ордук дьөл суох. Онук нус-хас олохтоох Аманатовтар олохторун биэр үтүө күн оҕололуп-пут Нам селотун олохтоох ыччаттара Дьяконов Саша, Егоров Петья диэн уолаттар сэтинны 18 күнүгэр 2000 с. мин бырааптын Аманатов Алексей Егоровичы охторо сытыгаран кырбааннар иһин-үөһүн, атахтарынан көнгүтэ-хайыта тэбэннэр

СҮРЭХ КЫЛАНЫЫТА

ай? Инньэ гынан «Кэргэним эрэ үтүөрдүн» - ди санаан «дыялалас-паппын» - диэн сөбүлэспит этэ. Эмп атыһаһарбар көмөлөһүөх буоллулар диэн үөрэ санаабыта ханна барый? Төрүт да биэр да солкуобайы биэрэн көмөлөспөтөхтөрө. Мариана эрөйдээх «саатар эмтэнэригэр көмөлөспүттэрэ буоллар» - диэн холмототун этээхтиир.

сытан 4 оҕото тулааһа хаалан эрэлэрин, кэргэнэ Мариана бачча эдэр-гиргэр огдообо хаалан, оҕолорун соҕотобун хайдах аһатан, таһыннаран, үөрэттэрэн, улаатыннарарын санаан төһөлөөх хараастан тыһына быстыбыта буолуой??

Кэники бириэмээгэ дьон олоғун огдолутааччылар араас быһылааннар, дьону кырбааһыннар Нам селотугар таһа туралларьттан киһи үксэ дьиксинэр, толлор, киэһэ харагаҕа уулуссаҕа соҕотобун мээһэ тахсыбат буоллукт. Ордук элбэх кырбаныы, охсуһуу түбэлтэлэрэ Чернышевский уулуссага таһа турар. Билиги ыччаттар уолаттар, оннооҕор кыргызтар, оскуола оҕолоро арыгы, пибэ иһэллэрэ элбээтэ, таңыга, уулуссага итирик сылдыаллар киһини дьиксиннэрэр буолан иһэр. Төһо итиниккэ тийээн иһэбитий? Ити барыта сорох ыччаттар быт олох диэн төрүт баардылаабат, дьон-сэргэ орто-тутар сир-майгы диэни тутуспатарьттан, киһини харыстыыр, харыһыйар өй-санаа намтаабытын көрдөрөр. Оннооҕор бу саастаах, аҕаларын курдук киһини көрөн туран кырбыллара туоһулуур.

Суолга да кэргэммин сүгүн хамтарбаттар, Пономарев Сергей: «Өссө кыратык кырбаммыккын, өссө кырбаанын», — диэн саанар. Доруобай, чэгиэн, үөрэ-көтө үлэли сылдыбыт киһи киһи көрүүтүгэр кириэтэ олус холмотлоох. Билиги дьэиэ кэргэн икки оҕололупт, улахан уолбут Якутскайга музыкальнай училищега үөрэнэр, бу оҕобутун үөрэттэрэр кыага суох буоллубут.

хайдах өйдүүхкэ сөбүй? Эбэтэр дыяланы хааллараары гыннылар дуу? Аҕабыт доруобайа буоллар бу 2 сылга төһөлөөх үлэни үлэлиэх, булуох-талыах, техниканы өрөмүөннүүх этэй? Ону ааһан сизэи суох этибит. Бу түөрт уол оҕорбут буруйдаһарьгар эпизиттэх, материальной өттүнэн оҕорбут хоромнуларын төлүүх тустаахтар.

ырахан туруктаах Нам балыһа-тыһа хирургической отделениегэр киирэн 2-тэ операцияланан баран, туруга мөлгөөн куорат балыһа-тыһага 6 операция кэнииттэн сырдык тыһына быһынна.

этин бийыл салҕан, газ киллэттэрэрдии турбаларын бэйтэ сваркалаан, оһоҕун туруоран кырбанар күнүгэр дыһы тилигирэччи үлэлихамсыы, доруобайа бэрт буолан кыайа-хото тутан, барытын оҕорбута, газ холбоноро эрэ хаалбыта.

Мин бырааптын, Аманатов А.Е.-һы бар кырбааһын содулуттан өлбүтүн быһыытынан, киһини кыылыбы кырбаабыт уолаттары суут сөптөөх биригэбэри туттан суут-туохтара диэн эрэнэбин.

Аҕабытын кырбаабыт уолаттар күн бүгүнгэ диэри дыялалара көрүллэ илик. Прокурор М.И. Ша

Анастасия ПЕТРОВА, эмсэҕэлээбит кэргэнэ, Апааны сэл.

Алексей кырбаабыт уолаттар ийэлэрэ «суукка дыяла түһэримэн, эмтэниитигэр харчынан, эминэн көмөлөһүөхпит» - диэн Алексей кэргэнигэр Марианаҕа дьэиэтигэр кэлэн көрдөспүттэр этэ. Билигин эмп сыаната олус ырахан, субу оҕолоноору сылдыар ийэ хантан харчылары

быраатым куорат балыһатыгар реанимацияга өлөр ыарыытыгар ыалдыа сытан нэһиилэ сибигинэйэн ыйытаахтаабыта - «газ кириде дуо?» Ити курдук быраатым эрөйдээх тиһэх тыһына быстаары

Людмила АМАНАТОВА, Алексей эдэһийэ, Нам сэл.

Кэлин кэмнэргэ дьон-сэргэ «онно кими эрэ өлөрбүттэр, манна кырбаабыттар, кимнээби эрэ халаабыттар, уорбуттар» диэни күдээринэ истэ үөрэннэ. Хас биірдибит «миигин эрэ таарыйбатын» диэн өйдөөх-санаалаах буолан эрэбит. Ол иһин да буолуоҕа киэһэ харагаҕа кыра ыччалаах таһырдьа тахсыбат да буолла. Төһо манньк олоххо тиийдибитий?

ХАЛЛААММЫТ ХАҔАН СЫРДЫАБАЙ?

лигин сокуон быһыытынан тутулуга суохтар, ити сөптөөх. Урут үөһэттэн телефонунан дыһаһыылар төһөлөөх берүкүтэ суох быһыылары саппыттар, төһөлөөх дылҕаны алдыаппыттар буолуой?

көһөрүллэр. 2000 с. кулун тутар 31 күнэ - судьяуага отвод туһунан быһаарыы тохтотуллар. 2000 с. муус устар 18 күнэ - дыяла хаттаан суукка кирирэр. 2000 с. ыам ыйын 31 күнүгэр суукка көрүү ананар. Судьяуа Н.Н. Степанов уопускага барбытынан биллибэт кэмгэ көһөрүллэр. 2000 с. алтынны 26 күнэ - суукка көрүү Темербаев адвоката кэлбэтэтинэн көһөрүллэр. 2000 с. сөтинны 13 күнэ - туоһулар суохтарынан суут көһөрүллэр. 2000 с. ахсынны 6 күнэ - туоһулар суохтарынан суут көһөрүллэр. 2000 с. ахсынны 28 күнэ - туоһу уонна адвокат суоғунан суут көһөрүллэр. 2001 с. олунньу 19 күнэ - суут судьяуа ыалдьарынан сибээстээн көһөрүллэр. 2001 с. кулун тутар 5 күнэ - туоһулар суохтарынан, судьяуа ыалдьарынан суут көһөрүллэр. 2001 с. кулун тутар 11 күнэ - суукка көрүү ананар. Туоһулар уонна адвокат суохтарынан көһөрүллэр. Аныгыскы көрүү 2001 с. муус устар 2 күнүгэр ананна.

муус устар 10 күнүгэр көрүлүөхтээх. Иккис түбэлтэҕэ, Л. Аманатова редакцияга кэлэ сылдьан биір суолтан мунгатыһыта - бу быһылаан иннинэ кими кэргэним ити ахтылар ыччаттартан биірэдэстэрэ кырбаабыт эбит, ону дыһо көрдөһөн таах хаалларбыттар. Онно тута сөптөөх мизэр туттуллубута буоллар баар быраата тыһынаах хаалыа эбитэ дуу? Билигин Алексей Аманатов уруккуттан ыалдьар, операциялаах эбит, онон бэйэтин дыаалатынан өлбүт буолуон сөп эбит диэн версия үөртүллэр. ИДЬҮО силиэстийэвэ отделин начальнига Г.Д. Спиридонов биллэрбитинэн, итиннээх хаттаан экспертиза ыытыллар, ол экспертиза түмүгүнэн ким туох, хайдах буруйдааҕа дьэ чуолкайданыахтаах. Онуоха диэри кырбаабыт уолаттар (ону бэйэлэрэ да билилэллэр) туоһу быһыытынан бу дыялаҕа бааллар.

һаҕанна түргэник үөрэнэр. Ол эрэн биү түүннэри күлүк буолан сүөдэнниир ыччаттарбыт хантан да атын сиртэн кэлбэтэхтэрэ, харахпыт далаһыгар улааппыттар. Арай хаһан эрэ бэйдээ сылдыар куосканы, ыгы сэймактылларын, үөрдэһэн биіргэ үөрэнэр оҕолорун кырбылыларын, түүннэри уулуссалары мээрэйдиллэрин аахайба тахпыт буолуо дуо? Туора дьон кыһалдыларыгар, чугас дыһонутар да тонуйдук сыһыаннаһар буолбуттары өйдөөн көрбөтөхпүт эбитэ дуу? Буолар буолбутун, ааһар ааспытын кэннэ милицияттан, прокурортан, судьяуиттан аатһабыт, көрдөһүт, модьуйсабыт.

Петров Николай Афанасьевич инбэлиит буолуор диэри кырбаабыт ыччаттар дыялалара 2001 с.

Таһырдьа ытыс таһынар хараҕа... Ханна эрэ аһыы утаһынан уян дууһаларын саба кутан кэбиспит, араас хаан-син тохтуулаах киһилэртэн бугуһуйбут хара күлүктэр хаһытаһаллар, орулууллар-сарыһыпплар. Хойутаабыт саты киһи олбуордарагыстыаһынан сыстан сэрэнэ-дьяаххана дьэитин диэкэр дьүккүйэр... Халлааммыт хаһан сырдыабаи?

Өбүгэң үгэһин умнума

САНГА КӨМҮС ҮЙЭБЭ ОНУОКАЙЫ КУЛУУП, ОСКУОЛА ААЙЫ

Биһиги өбүгэлэрбит революция иннинэ «Тамир үйэ кэлээри гынна быһылаах, оччото бастилиэһи тыһыңчабыт туолаары гынна дуу» — диэн билгэлиллэрэ. Биһиги ону кинигэтэн ааһан баран, олох сөпсөсөт этибит. «Олохпут наука, техника сайыннабын ахсын, өссө тупсан, кизэ-кэйэн иһиэбэр» — дэһэрбит.

Бу өйдөөн көрдөхкө, кинилэр техника сайдарыттан буолбакка, дьон сүрөбүэ тимири курдук кытаатан, тымныһан хаалыан сэрэйэннэр куттаналлар эбит.

Наука хайдахтаах да сомоҕо таас хайаны алдытар, хайдахтаах да кытаанах тимири уулларар, ол гынан баран киһи дэбэр, таастыбыт сүрүөһүн сымнаттар, сылытар кыаһа суох.

Биридэ өйдөнөн-төйдөнөн көрбүппүт, кырдык үксүбүт сүрүө тымныһан, кытаатан хаалбыт эбит. Иитэн-аһатан олохтор Ийэ сирбитин, айылгабытын алдытан-кээһэтэн, үтүөттөн-үчүгэйтэн үөрбөт, кыһалдалааха кыһаммат, онтон да атын түктэри майгыбыт-сигилибит улааттар улаатан иһэр эбит.

Телевизор, видео үөскүөбүтүн өлөрсүүлээх-охсууулаах, дьону мунгунур-судур, эротика, ужас киинэлэрин көрөн, туһата суох, аһара элбэх киингэни, хаһыаты, сурунаалы ааһан (холобур, детективтары), сив биир табахха, арыгыга ылларар курдук, хабаала киирэн, өйбүтүн-саһаабытын биллибэтинэн-көстүбэтинэн буортулаан, кыһаан содуллаах туһата суох, буортулаах билиини-көрүүнү, эмоцияны, чувствонь биллибит-көрдүбүт. Телевизор, видео көрөн, күнү күнүктээх хамсаабакка олордубут.

Оскуолаҕа, кулуупка араас омука музыкаларын үнүкүүлүбүт. Рок, поп музыкалар үксүлэрэ киһи өйүн-саһаатын буортулуур, тас үтүө эйгэлэрин, куттарын-сүрдэрин (аураларын) ыһар, алдытар сүрдээх күүстэх, буортулаах сарданалары ытталара дакаастаммыта.

Былыр саха буолла да барыта ырыаһыт этэ дэһэллэрэ. (Саха оҕуһун миинэ да ыллыыр). Билигин бэлэм телевизоры, магнитофонну холбоо да иһит.

Киһи баардааһын таһыгар таһаарбатаһына муунтуйар, үлэтинэн, олоғунан астымнат буолар дииллэр.

Былыр биһиги өбүгэлэрбит үөрдөхтэринэ-көттөхтөрүнэ оһуокайдыр этилэр. Үөрөн-көтөн, өрө көтөбүллэн туран, Үөһээ Үрдүкү Айыылартан дьолу, үөрүүнү-көтүүнү, илиэйэни, доруобуйаны көрдөөн, алгыс тылы этэллэрэ. (Биир тылы мөлүйүөннэ хатылаатаха, ол тыл предмет буолар диэн йогтар этэллэр). Төһөнөн элбэх киһи өрө көтөбүллэн, үөрэн-көтөн туран ыллыыр да, соччонон көрдөһүүбүтүн истэн, Үрдүкү Айыылар, Улуу Куйаартан олоһор сирбитигэр, көрдөһөр дьонго, дьолу-соргуну, сырдыгы-кэрэни ытталлар дииллэр оруннаах эбит.

Ол гынна баран санаалара түспүт, курутуйбут кэмнэригэр хаһан да оһуокайдаабаттара, сирдэрин-уоттарын, дьоннорун-сэргэлэрин харыстаан, оһуокайга куһаҥан ыар санаабыт куһаҥаны гардан ылар диэн эмиэ биллэллэрэ. Арай («Суоһалдьыйа Толбонноох») күтүөт уол хомойон туран, эвэлээх оһуокай тылын эпиптэ хайдах курдук алдырхайы оҥорбутун туһунан номоһу буолан билиннээннэ диэри кэпсэнэр.

Оскуолаҕа эмиэ аһара элбэҕи үөрэтэллэр. Биллэн турар

үксэ оҕоҕо инники олоһор туһалаах, ол гынна баран оҕо-оҕо тус-тупса личность буоларын умнабыт.

Ученайдар киһи мэйиитэ икки полшариектан турар дииллэр. Ханас уонна уна мэйиитэ тэҥнэ сайдыбыт оҕо үөрэбэр үчүгэй буолар эбит. Оттон оскуолаҕа наар ханас мэйиитэ (аналитическай, логическай, словесная) дьобурун сайыннараллар. Ол иһин уна мэйиитэ үлэлээбэт буолан сайдыбакка хаалар үһү. Оттон төрүөбүттэн уна эрэ мэйиитэ сайдыбыт оҕо үөрэбэр олох да сүл аайы мөлтөөн, бииргэ үөрэнэр оҕолорун сиппэт буолар эбит. Художниктар, поэттар, суруйааччылар — бу уна мэйиитэ үлэлээбэт буолан сайдыбыт дьон. Уна мэйиитэ информацияны Космостан ылар. (Образная, интуитивная).

Холобур, (Эрилик Эристин «Кэриэс туоһуута» сэхэнигэр) туохха да хараҕа туолбат Доодороп кулуба: «Уулаах тас дьүүһүнүттэн көрөн, ама бу киһини дыһтар төрөппүтэ буолуо дуо — диэн бэркиһири, мөкү киһитэ. Ол гынна баран олоһоолоон бардаһына, оо манньк кэрэ-кэпсээннээх, манньк уус-уран тыллаах киһи өлөн хаалыах бэйэтэ буоллаҕа» диэн киһи аһыйар киһитэ» — диэр. Уулаах Үйбаан төһө да үөрэбэ суох буоллар Космос куйаарын кытта сибээстээн, олоһотун тылын-өһүн ылар.

Үөрэбэр мөлтөх оҕо төһөлөөх дьэитигэр, оскуолаҕа мөбүллэн, бэйэтэ да билбэтиттэн-көрбөтүттэн санаата түһэн, мэлдьи стресскэ киирэн сылдьар. Бэрт боростуойдук быһаардахха, куруук санааҕа-оннооҕо сылдьар киһи, ордук оҕо Үөһээни Айыылартан энергия ылар ойбонноро (чакралара) сабылланнар — сабыллан, олох да бүлүнэн хаалар. Онон дууһалара сабыллан хаалар эбит.

Биир биллиилээх психолог, учуутал: «В любом обучении все зависит только от личности обучающего. Можно и на тривиальной программе дать ребенку самое главное, а можно и на прекрасной программе ничего не дать. Почему? Потому что дети, смотря в рот учителю, ловят не информацию, ее они могут получить и из программы, а ловят благодать, энергию Духа святого, которая исходит от конкретной личности» — диэр.

Ученайдар киһи дууһата бэл төһө ыйааһыннааһын быһаарбыттары (2,5-тэн 6,5 грамна дылы). Киһи этэ-синэ сүрүн аһылыга — уу, килиэп, эг эбит буоллаһына, киһи дууһатын аһылыга уонна улаатара — киһи бу Сир үрдүгэр олох олоһоруттан үөрүү. (Ханна эрэ ад түгэбэр буолбакка), Айылга кэрэтиттэн сөбүү-махтайыы, Үрдүк Айыыларга көмөлөрүгэр махтал, бар-дьону кытта алтыһыы уо. д. а.

Сорох дьон тымныы уу куттан, сорохтор үтүө духовнай кинигэлэри ааһан уо. д. а. дууһаларын аһаллар эбит.

Билигин киһи эт-хаан сайдытын таһынан, киһи чараас эттигэ, өйө-санаата, кута-сүрээ эмиэ сайдар аналлааһын академик В. М. Бронников дакаастата.

В. М. Бронников ыһыматын баһылаабыт дьон, сахалыы эттэхкэ, үһүс харахтарынан көрөр, мэйиитэ уна аһарын холбоон, үлэлэтэн киһи көрбөтүн көрөр, билбэтин билэр, дьону да, бэйэлэрин да эмтиир дьобурданаллар эбит.

Тамир үйэбит аһан, аны саһа көмүс үйэбэ, ол аата, үктэннэхпит.

М. КОЛЯКИНА
Хатырык

В.Д. Борисов, «Холбос» республиканской организации председателю:

— Ааспыт сылга «Холбос» систематыгар 38 мөл. солк. эргийдэ. Биһиги 19 улууска потребительской обществолардаахпыт. 13 мөл. солк. барыстаахтык үлэлэттибит. Үлэһиттэрбит элэтинэстэрин күүһүрдэр, общественность биһигини хонтуруолдуурун туһугар ис-тас үлэбитин уларытан кэлдибит. Кадр уларыһыта барда. Билигин тыа сиригэр баар аты-эргизэн эйгэтин 60% чааһынай атыһыттар ылаллар, «Холбоско» 40% эрткиссэр. Онон аты-эргизэн рыногын хамаатык толорор, дьону чэпчэки сыналаах табаарынан хааччылар сорукутаахпыт. Потребкооператив — пайщиктаахтар тэрлээлэрэ. Государственной атыһыттан-эргизтэн ураты суоллаах-истээх салаа буолар. Үлэни тэттирдэр, сагардар инниттэн 3 научнай-практическай конференцияны ыттыбыт.

Тыа сирин сайдытыга кооперация нөҕүө барыахтаах. Кооперация быһыытынан бииргэ кыттыһан үлэлээһини өйдөхпүтүн наада. Кооперация 150-тан тахса араас көрүннөөх. Ол барыһы аһаларын туһугар толкуйдаан тэрйиэхкэ, үлэлэтиэхкэ, дьонго өйдөтөр үлэни ытыһаха. Пайщик интэриестээх булаарыгар үлэлиэхкэ. Хас биридии пайдаахха кооперативнай төлөбүрү төлүүтэхтээхпит. Таатта потребобществоларыгар кирири усунуоһа 300 солк., ол эрэри үлэлэрин түмүгүнэн биридии пайщикка 1300 солк. тиийдэ. Маһаһынын аайы пайщикка полка туроруктаах.

Нэһилиэнньэттэн 12 мөл. солк. хомуйан эргиттибит, 13 мөл. солк. төнүннэрдит. Маһаһынын сайдан истэрин аайы пайщик эмиэ барыһыран иһиэхтээх. Амаҕа мизбэл оҥороллор, нэһилиэнньэ үбө суоғун учуоттаан 3-4 ый кредит быһыытынан атылыллылар. Кэлээт да табаар маһаһынынга туран хаалбатын инниттэн нэһилиэнньэттэн араас сакааһы хомуйуохха. Нэһилиэнньэ өгөнү оҥоруу наһаа орос-

Валентина Викторовна Гусева бэйэтэ 7 оҕолоох, билигин Граф Бирегэр олоһор. Киһи 1955 сыллаахха Дьокучускайга кыра-хара үлэһит дьонго төрөөбүтэ. Аҕата Виктор Петрович Матюшкин трактористыра, ийэтэ Маргарита Ивановна остолобойга иһит сууйара, эрдэ өлөн туораабыта. Бииргэ төрөөбүт түөрт оҕолортон Ирина, кэргэниинэн Икхевич, убайдара Валера куоракка олоһолор. Петр Намна олохсуйбута.

Кыра эрдэҕиттэн эрирдээх олоххо, үлэбэ эриллээт, кыһалда мунгун-сорун тус бэйэтинэн билбит буолан бүтүгүнү суруйуум геройа аламаһай майгытынан, киһилии сыһыанынан уонна үлэһит бэрдэ буоларынан биллэр. Барыы ыар содулугар киһи уонча сүл үөрэнэн баран Намнаабы оскуолаҕа биеэ эрэ кылааһы бүтэрдитэ. Ол кэнинэ остолобойга ийэтигэр көмөлөспүтэ, эбэтин өйөбүлүнэн Дьокучускайга оҕо төрүүр дьэитигэр үлэбэ киирбитэ. 3-4 сыл үлэлээн баран эбэтин Мария Кузьминична Козлованы кытары Украинаҕа барбыта, эбэтэ онно дыа-эдьэбэ. Онно кыһыһыт Ворошиловградскай уобалас Антрицит куоратыгар кочегардаабыта, кэргэн тахсыбыта. Билигиннээгэр үрдүк уонна кизэн, иһигэр бүтүн киһи батар алта оһохтоох хочолунайдар бааллара, үлэһит дьон биир сууккаҕа иккилли буолан үлэлиллэрэ. Үлэ кытаанаһа диэн дьэ онно этэ! Тэлиэҕэнэн чоһу таһар дыһтар киһиэхэ бастаан ыарахана бэрт буолан Валентина хара күүһүнэн кыһайара, кэлин үөрэни онно улаханлык аахайбат да буолбутум диэн бэйэтэ билинэр. Хотчуоллар улаханнара бэрдиттэн бары мунуктарыгар тийэр гына чоһу ыһаллара. Итинник күүстээх үлэ сменатын түмүктээн дьэилээригэр утуйар ороннорун нэһилиэ буллаллара. Киһи үлэһири коллективтар бэйэ-бэйэлэрин өйөһөллөрө, өгөһөллөрө. Ол эрэри кэргэниини сатаслапка үлэтин хаалларан туран киһи 1978 сыллаахха төрөөбүт Саха тын сиригэр төттөрү төннүбүтэ. Оттон ыла күн бүгүнүгээннэ диэри киһи Граф Бирегэр олоһор.

Манна даһаны киһи хара үлэтэн туора хаампатаҕа, төттөрүтүн туох баар сыратын-сылбатын ууран туран даһыардаахтык ылсан бас-

«Холбос» республиканской организации, улустаагы дьаһалта, улусПО бииргэ кыттыһан үлэһири ботпуруостара олуһуу 23 к. буолбут мунһахта көрүлүһүлэр. Манна улус дьаһалтатыгар «Холбос» республиканской организации салалтатын кытары көрсүһүү буолан ааста, бииргэ үлэлээһин туһунан үс өрүттээх дуоҕабарга илии баттанна.

ПАЙЩИК ИНТЭРИЭҢИН ТУҢУГАР

куоттаах, элбэх тэрийэр үлэни эрийэр. Транспортнай өгөлөрүнэн туһаналларыгар пайщиктарга чэпчэти көрүллүн наада. Пайщик-хаһаайын, тэрлээтэбитин тэрийбит киһи, бородуксуябытын атыылаһааччы.

Ырыһынак усулубуйатыгар конкуренциялаһан сөптөөх барыһы ыларга табаар атылынан сыанатыгар үлэлиэхтээхпит. Улууска баар эргизтэн Намнаабы улусПО 35% эрэ ылан олоһор. Күүстээх үлэбэ киирэрбит уолдьаста. Хамнас үлэ түмүгүнэн көрүлүөхтээх. Оҕорон таһаарыһын төһөнөн улаатыннараһын да, ол курдук хамнаһын үрдүү туруохтаах. Биһиги тэрлээт үлэһиттэрэ наһаа саһаһдыбыт. Дьокучускайдаагы потребкооперация коллектив бүтэртиттэн олоһорбут ханналарый: үөрэнэллэрин тэрлээтэбит төлүүр, оттон үлэлиллэригэр ким да суох.

Маһаһынын нэһилиэк культурнай-эстетическай кизэнэ буолуохтаах, ол туһугар продавецтар үлэлиллэрэ ордук. Табаар эргизирин икки төгүл улаатыннарарыахтаахпыт. Намнаабы улусПО оҕорон таһаарыгар бородуксуяатын 380% улаатынарда. Үлэни производствонь нөҕүө сайыннарарыахта. Холобура, биир кэскиллээх хайсыханан кэһисирбэлээһин буолар.

В.Х. Кашкин, «Холбос» республиканской организации председателю:
— Улуус бары нэһилиэктэ-

рин кэрийдитит, түмүкүт манньк: кытыы нэһилиэктэргэ маһаһын туһугар олохтоох дьаһалта маһынан көмөлөстүн, улусПО үлэни хамнастаатын, оттон биһиги атылыһыр оборудованиени биэриэхпит. Төрүт фонда эргэриетэ элбэх. Аһы-үөлү төһөрөр оборудованиени аһа сатыахпыт. Аны туран килиэпке буккуллуу баар. Биир киилэлээхтэн 800 гр. килиэпкэ көһөллөрүгэр Намнаабы улусПО-ну сорууйубут. Соғотуопка үлэтэ бу эрэ улуска барар. Соғотуопкаҕа 5 мөл. солк. кэлбит. Үүтү, эти соғотуопкалыахта. Кэлбит эти мизэстэн тааралаһын сатамат. Эт моонһун, бутун быһыы — бу продавецтар өйтөн оҥоруулаа буолар. Бэс ыйыгар Россиятаагы киһи соғуоһу кэһе сылдыар мунһаҕа буолуохтаах, олоһ Намна эмиэ тахса сылдыаллара буолуо. Киһи маһаһынаргытыгар эрэ табаар баар, нэһилиэктэргэ отой соғуһун кэриэтэ.

А.Н. Дьяконов, улус баһылыга.

— Улуус эргизирин эйгэтигэр улусПО бийыл кыһын 70% ыла сылдыбыта. 1 мөл. 200 тыһ. устука сыммыты батараһыттын наада. МУ НУ ЖКХ тирэх хаһаайыһытытын сыммытын ханна батарабыт туһунан эмиэ төбөбүтүн сыһыһахтаахпыт. Хатырыкка улусПО маһаһына аһылла илик, ол кыаллыбатаһына Көбөкөһгө көһөрөбүт дуу?

Ч. КИРИЛЛОВ

Дьээ кэргэн
экономиката

киһилии саһарыа этэ буоллаҕа. Бачча элбэх киһини көрөргө-хараһарга, таһынарарга, аһагарга эрдийэн кыһаһахта, уһарабат сениэлээхкэ наада. Хамнастарын харчытын хастыы да ый туппакка олоһолоро хомолтолоох. Ааспыт сайын баһыһыгы өрөмүөннээбит биригээдэ хамнаһын баччаанга диэри ааһса илик. Үлэтин Валентина Викторовна иккис кыһа Светлана салайыт. Туох сыалга кинилэр хамнастарыттан туталлара биллибэт, онно быһаарыы суох. Дьыаланы хамсаатар инниттэн Гусевтар МУ НУ ЖКХ-га балайда суругу түһэртиттэр, киирэр-тахса сылдыһыттар да сыарҕа онно хаалыт. Эрдийэн кыһайтаран улус дьаһалтатын баһыһытын аатыгар сурук түһэртиттэр. Үлэбэ, дьонго даарты сыһыанга кими да буруйдаабакка бу балаһыанһаны түргэнник быһаа-

ЭРИРДЭЭХ ОЛОХХО, ҮЛЭБЭ ЭРИЛЛЭН

таан СПТУ остолобойугар, инфекционной отделениетэ, СПТУ, кэлин МУ НУ ЖКХ котельнайыгар кочегарынан үлэлээн кэллэ. Иккис кэргэнин Николай Васильевичи кытары 1979 сыллаахха билсибитэ. Бэйэлэрэ ийэ-аҕа, эбээ-эһээ дьон иккиэн билигин биир тэрлээтэ үлэлиллэр, кочегардыыллар. Харьларын ньыһпарынан, дууһаларын ууран үлэлиллэрин иһин ааспыт сылга МУ НУ ЖКХ бочуоттаах грамоталарынан бэлиэтэммиттэрэ, бастын үлэһит үрдүк аатын ылбытара.

Валентина Викторовна — элбэх оролоох ыал ийэтэ. Оҕолоро Наталья, Светлана, Алексей уонна Елена билигин улахан дьон, төрөппүттэрин курдук МУ НУ ЖКХ-га үлэлиллэр. Василий Мэнэ-Хаһалас улууһун Еличей нэһилиэтин оскуола-интернатыгар, Юра Намнаабы социальной реабилитация училищетыгар үөрэнээлэр. Кыракый Кирилл бийыл сэттэтин туолар. Кыралара сатаан саһарбат, киһи ситэри өйдөбөт. Эмтэтиэх диэтэхкэ харчы наада. Күн-дьыл кэтэспэт, ол да иһин кыаллар эрдэһинэ эрдэттэн эмтээтэхкэ эрэ сатанар, хаарыан оҕ-

р а л л а р а уолдьаста. Харчы наада бөбө буоллаҕа. Гусевтар саҕа дьэ туһунан толкуйдаабыттара ыраатта. Кинилэр билигин 1953 с. туугуллубут, эмэһирэн бүтүтүт, самнархай дьэбэ олоһоллор. Сайын аайы манна биир айдаан — халаан уута иһэр диэн. Маллары уордарымаары бэйэлэрэ кырыһынаҕа хоноллор. Хата, Айыт Таһара көрөр-хараһар буолан улахан издээн аанһыны илик. Ол курдук бородукталарын пенсионнай управлениеттан ылаллар. Иккис ыһахтаахтар, биир ньирдээхтэр, түөрт козалаахтар, биир козел, алта куурсыса баар. Таһара тугу биэрбитинэн олоһоллор. Киһиэхэ эрэ эрийэр буоланнар үлэлээн-хамнаан уонна дьон көмөһүнэн арыгычча тийиһэллэр. Төһө да эрирдээтиттэн эрийи көрбүтүтүн иһин быладьыли олоһу олоһорбут дьон кэрэ санаанан салайтаран дьонго сыһыаннаһа, үлэли туруллара кэрэксэбиллээх. Манньк дьон туһунан аас аҕа, ириннэх ийэтэ дииллэр. Ыар балаһыанһаҕа ыал быһыытын иллээхтик, эйэлээхтик, сүбэлэрин холбон олоһоллорутар ийэлэр Валентина Викторовна уостубат кыһамһытын уурут.

К. ЧЕРЕПАНОВ

Спорт — тулуур, спорт — дыулуур

НЭИЛИЭК

ЧУЛУУЛАРА

Билиги бу икки үйэ алты-һыгытын кэрэ түгүннэрин биридиг — чахчы туоһутунан боулабыт уонна онон кизин туттабыт. Ол иһин кэнээс киичакка, XXI-с үйэ сана дыонулар, үтүө өйдөбүлү хаалларан, алты тылбытын кыивилэргэ тиэрдэх тустаахпыт.

Түгүннэри туһанан, мин нэһилиэтин туһунан, ааспыт сүүрбэни үйэбэр Хомуустаахым спордун ситиһинигин ахтан аһарыам этэ. Ол курдук, билиги нэһилиэкпит, син эмиз улуус атын нэһилиэктерин курдук, кэрэ-бэлиэ, ураты ситиһилэрдэх уонна үүнэн иһэр ыччакка үтүө холобурдаах.

1950-с сылларга, ол сааһа Саха сирингэр биллэ илик тустуу биер ыарахан көрүнүр классическай (греко-римскэй) улусу нууочча норуота өрө тулпут көрүнүр хоту дойду ыччакта, билиги нэһилиэкпитин иккис дойдутунан онгостуурун, билигин билиги ортотуттар суох, Николай Николаевич Степанов ити көрүнүгэ кыттан, чабылхай ситиһилэри көрдөрбүтэ. Кэлин РСФСР спордун ветерана буолар чээкэ тиксипитэ.

Эмиз ити сылларга билиги нэһилиэкпит биер убаастанар ытык кырдыаһаа, Саха АССР үтүөлээх агронома, Иван Михайлович Герасимов Москва куоракка К.А. Тимирязев аатынан тыа хаһаайстыбатын академиятыгар үөрөнүр сылларыгар ыарахан атлетика үһүлүчү ситиһилэри көрдөрбүтэ. Ол курдук, кини Москва уобалаһын «Урожай» общество чемпиона, Москва куорат академиятын чемпиона, Бүтүн Союзтаағы үрдүк үөрэх кыһатын күрэхтэһитин V-с призера буолдутаалабыта.

1960-с сылларга бокс курдук, спорт биер ыарахан көрүнүр, Чурапчы көһүүтүн кытыгылааһа, билиги ортотуттар суох Михаил Дьячковский Саха сирин сүүмүрдэммит хамаандатыгар кириэн, норуоттар икки ардыларынаағы күрэхтэһиэ кыттан II-с миэстэлэммитэ. Ити сылларга көнүл тустуу кизиник сайдыбыт бириэмэтэ этэ. Билигин билиги нэһилиэкпит олохтоохтору, дойдү сөблөннөлөөх күүстэрин чемпиона, ССРС спордун маастара Максим Тихонов, I-кы разрядтаах Борис Афанасьев уонна Михаил Посельский, ССРС спордун маастарыгар кандидат Василий Шестаков, Союз, Россия улахан түһүлгэлэригэр кыттар чээстэммиттэ. Ити сылларга, Сахабыт сирин араас күрэхтэһиилэригэр үрдүк техникаскэй көрдөрүүнү ситиспиттэрэ: хайыһарга - Матрена Попова, Анна Харлампьева, чэпчэки атлетикара Матрена Захарова, велосипед спордугар Элэй Константинов, Петр Сергеев, спортивнай ооньнууларга Иван Харлампьев, Семен Колесов-II уода.

1970-с сылларга Советская Армия биллэрдик сайдыбыта бэлэтиэнэр. Бу сылларга бэйэлэрин ытык изэстэрин толоро сылдьаннар, көнүл тустуу, самбо, классическай тустууларга боччумнаах миэстэлэри ылбыттара: Василий Харитонов, Макар Иванов, Николай Соловьев, Макар Иванов Сөблөннөлөөх Күүстөр күрэхтэһиилэригэр кыттан V-с миэстэни ылан, куһаҕана суох түмүгү көрдөрбүтэ. Кини спорт маастарыгар кандидат

нуорматын толорон сулууспатын түмүктээбитэ. Ити сылларга бэйэлэрин дойдуларыгар араас таһымнаах күрэхтэһиилэргэ нэһилиэктерин чээһин көмүскээбиттэрэ: Ф. Соловьев, М. Софронов, В. Охлопков уода, көнүл тустуу, хапсагай көрүнүрүгэр үрдүк ситиһиллөннөн Саха сирин араас күрэхтэһиилэригэр кыттар чээстэммиттэрэ.

1980-с сылларга Семен Новгородов, Юрий Соловьев, Иван Егоров уода. I-кы разрядтаамытара. Чэпчэки атлетикара - Семен Новгородов, Семен Охлопков, гириэн анньыыга Прокопий Муксунов, нууочча дуобатыгар маастарга кандидаттар П. Охлопков, Н. Соловьев үрдүк ситиһиллэммиттэрэ. Ити сылларга Ленинград куоракка Александр Азаров - нууочча дуобатыгар, Владимир Софронов - көнүл тустууга үрдүк чыпчаалга тахсытытар, иккэн ССРС спордун маастарын нуорматын толорбуттара.

Билиги нэһилиэкпит сүүмүрдэммит хамаандата 1990-2000 сылларга, ол эбэтэр, кэнники уонча сылларга, Нам улуунун сайынны спартакиадаларын кыайылыаһын субуруччу буолбута. Сахаттан бастааһынан - гросмейстер аатын А. Азаров ылбыта, ити көрүнүгэ: И. Лаврентьев, Е. Аргунова (Охлопкова), П. Азаров маастарга кандидат нуорматын толорбуттара. Мас тардыһытыгар Николай Константинов (1993 с.), Николай Сысолетин (2000 с.), уһун марафонга - Семен Охлопков (2000 с.) уонна Дима Колесов атах ооньнууларга (2000 с.) Саха Республикатын спордун маастарын, маастарга кандидат нуорматын толорбуттара. Маны таһынан, чэпчэки атлетикара - Афанасий Охлопков, Айаал Чичигинаров, хайыһарга Рейман Сивцев, убайды-быраатты Денис, Иван Федоровтар, Мичил Чичигинаров уода., көнүл тустууга Айаал Егоров, хапсагайга Иннокентий Марков, гириэн анньытыгар Сергей Герасимов, спортивнай ооньнууларга Василий Ядрев, Иван Федоров, Афанасий Петров, Константин Стручков уода. нэһилиэктерин чээһин ситиһиллээхтэри көмүскээбиттэрэ.

Улуус сайынны спартакиадаларын кыайылыаһыгар, бэйэлэрин кылааттарын киллэрбиттэрэ: чэпчэки атлетикара үс эдьийди-балысты Евгений, Марианна уонна Людмила Ивановалар, Евдокия Софронова, Олег Осолов, Алексей Петров, Афанасий, Семен Охлопковтар, мас тардыһытыгар Леонид Убутов, Семен Григорьев, Иннокентий Ядрев уода., хапсагайга Василий Никифоров, Анатолий Окоемов, Василий Васильев хамаандага биер төһү дьоннорунан буолбуттара. Мини-футболга улуска эрэ буолбакка, республика күрэхтэһиилэригэр кыттар чээһин ылбыттара: Михаил Зоболоцкий, Артур Дьячковский, Василий Баишев уода. Кинилэр Нам улуунун сүүмүрдэммит хамаандатыгар кирибиттэрэ.

Билигин эрэнэр инники кэскиллэрбит, оскуола оҕолор, спорт оҕолор инникилэр ахсааннарыгар кирибиттэрэ кинини олус үөрдэр, астынналар.

Анатолий СОФРОНОВ,
I Хомуустаах

УУЛУУЛАРА

Күндүтүк саньыр күтүөпүтүн **КОЛТОВСКОЙ ВАСИЛИЙ ВАСИЛЬЕВИЧЫ** 55 сааскын туолбут кэрэ-бэлиэ күнүнэн истинник-иһироктик эбэрдалибит!

Кырдыр дизай билбэккэ үөрүү-көтүү кынаттаах, дьол-соргу арыаллаах оҕор дьон алгыбыт. Үтүө сүбөн, ахсаабат кыһамньын, көмөг иһин барга махталбытын тиэрдэбит.

Поповтар, Алексеевтар, Архиповтар, Федоровтар, Колодезниковтар, Савиннар

Күндү кэргэммин, аҕабын **КОЛТОВСКОЙ ВАСИЛИЙ ВАСИЛЬЕВИЧЫ** 55 сааскын туолбут үөрүүлээх күнүнэн сүрэхпит сылааһын анаан, истин иэйии доһууоһулаах үөрэнкөн эбэрдалибит!

Таптааллаах кийиһиригэр кырдыра-ыалдыра билиэмэккэ, дьол-соргу арыаллаах, өйбүл-тирэх буолан өссө да уһунук олоһоргор баҕарабыт!

Кэргэмн, уолук

Күндү эһэбитин, аҕабытын, убайдытын Маймаҕа олохтооҕо **ЛАЗАРОВ ВАСИЛИЙ КОНСТАНТИНОВИЧЫ** 65 сааскын туолбукунан итигит-истинник эбэрдалибит!

Баҕарабыт Эһиэхэ үчүгэй доруобуйаны, ыраас халлааны, сир үрдүгэр баар бары кэрэни, сырдьыгы, уһун олоһу!

Эбэрдэни кытта уолук, сиэннэрин, бары аймахтарыс

Айылга — барга баайбыт БАЛЫКТААҕЫҤ МАНЫК ТЭРИДЭХСЭ?

Билиги улууспут дыно былыр хайдах, тугунан дьарыктанан, эргинэн, аһаантанан олоһу туттары дьон бэйиһи баар. Манна, биллэр турар, олоһор сирбит өһө-быйына улахан суолтаалааҕа. Аны сураан, улуу өрүспүт Өлүөнэ Эбэ Хотун баайа-дуола эмиз биллэр көмө буолбута. Билиги билигин бу биер суол дьарыктын умнууга хаалларыа ыһыһыт.

Өрүскэ балыктааһын олох былыр-былыргыттан баара. Билиги дьоммут иннэ Булуһа тийэ хайыһынан кириэн бултаан, таарычы эргинэн, күһүн кыдымах киринтэ боччомон аалларын соһон тахсаллара. Нэһилиэк-нэһилиэк туспа биригээдэ тэриэн, дьэ кэргэттэрин ил-диз кириэн тахсар эбиттэр. Ол туоһутунан Күһүүргэ Чоочуучча кумаҕа дьон сир баар. Ити Хатырык кинитэ И. К. Попов эһэтин хос аата.

Мин билэрбинэн Булуһа билигитин, Хатырыктан, саамай кэнни Баһыйл Придесников (Мышлай Баһыйл) 1950 сыл сайын он-нук айаннаан, бултаан, тахсыбыта. Эһэм И. М. Макаров сааһын тухары эмиз хоту кирэн бултанан, олоһор кини этэ. Мин өйдүүрүб кырдыан, хоту кирибэтэ эрэри балыктырын өлүөр дьон ыбраһапаҕа. Бааһычча арыу кутурганан булуур сирдээх, өрүс биэрэгэр, кини огууттаргар кэлэр-барар борохуоттар өрүү тохтоон, сылдьан

аһааллара, оһоньору капитанар бары биллэлэрэ. Эһэм балыгынан билигин аһагарын таһынан эргинэн, өрүү тахтаах, чэйдээх буолара.

Аны сэрин сааһа «Рыб-рест» дьон балык промышленноһун тэрилетэ үлэлээбит. Онно үлэлэспит оһоньоттор билигин даһы бааллар. Ол тэрилетүү хас колхоз аайыттан биригээдэ тэриийн, сайын Эрбэскэ, кыһын Үрүн Күөлгэ балыкта-таллара.

Бу олох соторутааҕыга дьон Райпо дуоһабаһан, дыно өрүскэ балыктатара. Холубур, 1975 сыллаахха мин Көбөкөнгө таадырбын — Макаровтар кытта Сэридьиэс, Омултан арылларга күһүнү быһа балыктаабыһыт. Онно А. Г. Кобыков эмиз баара. Оччолорго кини управлюющайдыра. Таадырым дуоһабаһарыгар 11 уһаат ньыөрү (тугуногу) туттар-быттара.

Мин итини тоһо ахтабыһыт. Бурык усулуобуйатыгар ити дьарыктын тилин-нээрэ кэм кэллэ дии саньы-бын. Улуус экономикатыгар биер сүүрэн буолуо этэ. Булуһа да биригээдэлэри тэриийн ытытар тоһо сатамаһын. Бородуусуйаларын улууспо маһаһыннарыгар тарҕатан, нэһилиэккэ барыта тиксэр тына дыһаныаха баара.

Мин итини тоһо ахтабыһыт. Бурык усулуобуйатыгар ити дьарыктын тилин-нээрэ кэм кэллэ дии саньы-бын. Улуус экономикатыгар биер сүүрэн буолуо этэ. Булуһа да биригээдэлэри тэриийн ытытар тоһо сатамаһын. Бородуусуйаларын улууспо маһаһыннарыгар тарҕатан, нэһилиэккэ барыта тиксэр тына дыһаныаха баара.

В. П. ПАВЛОВ
Модут

ИДЬУО ИИТИННЭРЭР

Кулун тутар 9 күнэ үүнэр түүнүгэр биллэбэт дьон кулүүһү алытан оскуолага кирийдилэр уонна 20 тыһ. солк. «Веденей» компьютеры, 5 тыһ. солк. «Айва» телевизор, ону тэңэ детсадка кириэн 14 тыһ. солк. «Шарп» видео-двойканы, 2 тыһ. солк. музыкальной кини уордулар. Холубунай дыһала көбүтүлүнэ.

Кулун тутар 8 күнүгэр биллэбэт дьон сөптөөх кулүү сыһынна дьэһэ кирийдилэр итиэнэ норковай береты, «Акай» видеоплееры, «Сони» аудиоманифону, барыта 6 тыһ. солк. уордулар. Буруйдаахтар чуолкайданньылар уонна тутулунулар. Холубунай дыһала көбүтүлүнэ.

Кыра күлүтэнистэ иһин 13, итирктээһин иһин 52 киһи аһалыһына.

ДНД дыһуурустубатыгар «Быйан» АО бензин суоһунан тахсыбата, УУПС, «Сахателеком», ветуправление, лесхоз кыһыннылар. ГИВДД линиятынан 42 бороцокул толорулунна, о. и. 4-дэ итирик дьонго.

Кулун тутар 14, 15 күнүрүгэр Нам гимназиятыгар, 16, 17 күнүрүгэр I Хомуустаах оскуолатын музейин галереятыгар Саха Республикатын Национальной художественнай музейин «Вся красота мира» дьон программанан «Страна маленьких мастеров» дьон көһө сылдьар оҕолор айар үлэлэрин быһастапка ытыһылар.

Эксурсия — 5 солк.
Бэһиэдэ, практической занятиелар — 4 солк.

Билисиз баҕарар оскуолаһар сайаһааччылаһа Нам музыкальной оскуолатын администрациятыгар 21-8-82, ху-

Кулун тутар 9 күнэ үүнэр түүнүгэр биллэбэт дьон кулүүһү алытан оскуолага кирийдилэр уонна 20 тыһ. солк. «Веденей» компьютеры, 5 тыһ. солк. «Айва» телевизор, ону тэңэ детсадка кириэн 14 тыһ. солк. «Шарп» видео-двойканы, 2 тыһ. солк. музыкальной кини уордулар. Холубунай дыһала көбүтүлүнэ.

Кулун тутар 8 күнүгэр биллэбэт дьон сөптөөх кулүү сыһынна дьэһэ кирийдилэр итиэнэ норковай береты, «Акай» видеоплееры, «Сони» аудиоманифону, барыта 6 тыһ. солк. уордулар. Буруйдаахтар чуолкайданньылар уонна тутулунулар. Холубунай дыһала көбүтүлүнэ.

Кыра күлүтэнистэ иһин 13, итирктээһин иһин 52 киһи аһалыһына.

ДНД дыһуурустубатыгар «Быйан» АО бензин суоһунан тахсыбата, УУПС, «Сахателеком», ветуправление, лесхоз кыһыннылар. ГИВДД линиятынан 42 бороцокул толорулунна, о. и. 4-дэ итирик дьонго.

Кулун тутар 14, 15 күнүрүгэр Нам гимназиятыгар, 16, 17 күнүрүгэр I Хомуустаах оскуолатын музейин галереятыгар Саха Республикатын Национальной художественнай музейин «Вся красота мира» дьон программанан «Страна маленьких мастеров» дьон көһө сылдьар оҕолор айар үлэлэрин быһастапка ытыһылар.

Эксурсия — 5 солк.
Бэһиэдэ, практической занятиелар — 4 солк.

Билисиз баҕарар оскуолаһар сайаһааччылаһа Нам музыкальной оскуолатын администрациятыгар 21-8-82, ху-

Убаастыыр кырдыраһа коллегабытын, Российской Федерация үөрэһиритин туйгунун, педагогическай үлэ ветеранын **ДМИТРИЕВА АННА ДМИТРИЕВНА** 70 сааһын туоһу юбилейынан истинник-итиитик эбэрдали-ибит!

Эн уһун сыллаах айымньылаах үлэһин үрдүктүк сыналгыбыт. Саха тылын уонна литературатын үөрэспит оҕолорун махталларын ылыаххын ылаһын. Чугас дьонун: кэргэнин, оҕолорун, сиэннэрин истин сыһаннарынан, бар дьонун махталынан угуттанан уһун сылларга дьоллоохтук олоһоргор баҕарабыт.

Эбэрдэни кытта
I Хомуустаах орто оскуолатын
педколлектива

Күндү коллегабытын, педагогическай үлэ ветеранын I Хомуустаах орто оскуолатын история учууталын **НОВГОРОДОВ ФЕДОР ИВАНОВИЧЫ** 60 сааскын туолар юбилейынан истинник эбэрдалибит!

Баҕарабыт Эн дьон тугуһар кыһамньын, аһыныгас сыһааны, оскуола профкомун председателин эппиэт-тээх үлэтин дьонуннаахтык толорон иһэргин махтанан бэлэтиибит.

Баҕарабыт үтүө доруобуйаны, өссө айымньылаах үлэни, дьэ кэргэнгэр бары үчүгэйи, дьоллоох-соргулаах олоһу!

Эбэрдэни кытта
I Хомуустаах орто оскуолатын
педколлектива

МАХТАНАБЫТ

Күндү кэргэммин, аҕабытын Новгородов Владимир Аркадьевичи соһумардык, коһолтоохтук сүтэрбит ыарахан күнүрүбүтүгэр өйбүл буолбут, сүбэ-ама биэрбит, көмөлөспүт бары чугас аймахтарбытыгар, санаһар Юшкава Евдокия Андреевнага, кутураһаммытын тэңэ үлэстэбит II Хому-стаах нэһилиэгин баһылыгар Тарская Петр Егоровичка, үлэ-лиир интернаатым коллективтыгар, ордук сөбүлэстэй Матрена Николаевна Ширяевага, кини кэргэнигэр Афанасий Пикевич Ширяевка, Татьяна Семеновна Протопоповага, биригэ үөрэммит дьүүгэлэрбэр, табаарыстарбытыгар дьирин махтал-бытын тиэрдэбит.

Эһиэхэ тус олоххутугар бары үчүгэй баҕарабыт, бөһө доруобуйалары, өрүү да кыһалдалары ити курдук өйүү-буу сылдьың, этэнгэ буолун.

Кэргэнэ, оҕолоро

Итигити убайдыт Аҕа дойдү сэриитин кытыгылааһа НОВГОРОДОВ Дмитрий Иннокентьевич эмискэ ылдыан өлбүтүгэр кэргэн-оҕолоругар, аймахтарыгар дьирин кутураһаммытын тиэрдэбит. Наман эдьийэ Маарыйа, Новгородовтар, Григорьевтар, Бучугосовтар, II Хомуустаахтан Герасимовтар	Чугас ыалбыт, сэрин, үлэ ветерана НОВГОРОДОВ Дмитрий Иннокентьевич соһумардык ылдыан өлбүтүнэн кэргэнигэр, оҕолоругар дьирин кутураһаммытын биллэрэбит. Марковтар, Местниковтар
--	---

Убаастабыллаах Акулина Иннокентьевна Винокуровага, Иннокентий Иннокентьевич Новгородовага, кинилэр оҕолоругар, чугас дьонноругар таһыһы убайдыра сэрин, тыыл ветерана	Военный комиссарит Намского улуса ыраахат собоһозование родным и близким по поводу кончины ветерана ВОВ НОВГОРОДОВА Дмитрия Иннокентьевича.
---	--

Итигити кийиһит НОВГОРОДОВ Дмитрий Иннокентьевич өлбүтүнэн кэргэнигэр, оҕолоругар, аймахтарыгар дьирин кутураһаммытын тиэрдэбит. Якутскатаан, Намтан Максимоовтар	Итигити кийиһит НОВГОРОДОВ Дмитрий Иннокентьевич өлбүтүнэн кэргэнигэр, оҕолоругар, аймахтарыгар дьирин кутураһаммытын тиэрдэбит. Петровтар, Слеповтар, Никифоровтар
---	---

Аппаһы олохтооһо, Аҕа дойдү сэриитин кытыгылааһа, сорсуннаах булчут, улуус ытык кийити НОВГОРОДОВ Дмитрий Иннокентьевич ыраахан ылдыан өлбүтүнэн кыһын республиканскай трамвалогическай балыһа операционой сизэстэритигэр Новгородова Акулина Дмитриевнага, Лина ийэтэ Александр Степановнага, биригэ төрөөбүтүрүгэр дьирин кутураһаммытын тиэрдэбит. Екатерина Михайловна уонна Биригэ үөрэммит доһотторо	Эр сылларга ытыктаһан-маһылаһан иккэ ыаллы олоһорбут чугас дьоммут ийэлэригэр Александра Степановнага, оҕолоругар, сиэннэригэр, аймахтарыгар таптааллаах кэргэнэ, аҕалара, эһэлэрэ Аппаһы олохтооһо, сэрин, тыыл ветерана, Улуус бочоһуоттаах гражданина, убаастабыллаах кийиһит НОВГОРОДОВ Дмитрий Иннокентьевич ылдыан өлбүтүнэн дьирин кутураһаммытын тиэрдэбит. Петровтар, Слеповтар, Никифоровтар
---	---

Аймахтыгыгар Нам с. олохтооһор Матвеева Александра Афанасьевнага, кини оҕолоругар кырдыраһа эдьийдэри, урукку советской-партийнай үлэһит	Биригэ үөрэммит табаарыспытыгар Попов Гаврил Дмитриевич уонна кини дьэ кэргэнигэр таптааллаах аҕалара, эһэлэрэ Попов Дмитрий Гаврилович өлбүтүнэн дьирин кутураһаммытын тиэрдэбит. Хатырык орто оскуолатын 1974 сыллааха бүтэрбиттэр
--	--

Күндүтүк саньыр эдьийибит үлэ, тыыл ветерана Хатырык олохтооһо АТЛАСОВА Лидия Егоровна уһун ыраахан ырыһыттан бу дыһыл кулун тутар 12 күнүгэр 70 сааһыгар өлбүтүнэн бары билэр дьонугар, аймахтарыгар дьиринник курутууһун туран иһитиннэрэбит. Балтылара, ырааһтар, күтүөтэ, кийиттэрэ	Биригэ үөрэммит, өһөкэбит доһотторбутугар Кирилл, Екатерина Поповтарга, Клара, Захар Новиковтарга, кинилэр оҕолоругар аҕалара, эһэлэрэ Модут нэһилиэгин олохтооһо, үлэ, тыыл ветерана, кырдыраһа механизатор Попов Дмитрий Гаврилович ыраахан ырыһыттан өлбүтүнэн дьирин кутураһаммытын тиэрдэбит. Модуттан биригэ үөрэммиттэрэ
--	--

Хатырык олохтоох дыһалтата, ветеранарын совета, общественноһа үлэ, тыыл ветерана АТЛАСОВА Лидия Егоровна өлбүтүнэн чугас аймахтарыгар, советскай-партийнай үлэһэргэ биригэ үлэстэбит доһотторугар дьирин кутураһаммытын тиэрдэллэр.	Выражаем глубокое собоһозование коллеге, подруге Тарбаховой Акулине Хрисановне по поводу кончины после тяжелой болезни любимой матери, бабушки ТАРБАХОВОЙ Дарьи Парфириевны. Коллектив Сбербанка, профком
--	--

Кулун тутар 14, 15 күнүрүгэр Нам гимназиятыгар, 16, 17 күнүрүгэр I Хомуустаах оскуолатын музейин галереятыгар Саха Республикатын Национальной художественнай музейин «Вся красота мира» дьон программанан «Страна маленьких мастеров» дьон көһө сылдьар оҕолор айар үлэлэрин быһастапка ытыһылар.	Выражаем глубокое собоһозование коллеге, подруге Тарбаховой Акулине Хрисановне по поводу кончины после тяжелой болезни любимой матери, бабушки ТАРБАХОВОЙ Дарьи Парфириевны. Коллектив Сбербанка, профком
---	--

дожественнай музейга телефоннуугут.

Кулун тутар 16 күнүгэр улуус дыһалтатын дьэһитин актовай саалтагыгар илүк инспекцията тэрилетэлэр сайаһааччыларыгар, бухгалтердарыгар, иһиэрэстээх дьонго анаан семинар ытытар. Саһаланыта 9 ч.30 мүн.

Намскому управлению ЖКХ срочно требуются на работу:
1. Водитель категории Е, С с допуском по перевозке опасных грузов. 2. Пилорамщик

РЕДАКТОР В.Г.КАСЬЯНОВ ОТДЕЛЛАР: информация, сурук, төрүт культура, иллюстрация уонна реклама (секретариат) — 21496; ; бухгалтерия — 21332; факс — 21332; «НАМ» ТРК — 21632; редакционная издательская система — 21141	Тэриин таһаарааччылар: СР Правительствота, Нам улуунун дыһалтата, редакция коллектива. Мааһаһа информация средстволарын туһунан РФ Сокуоннарын тутуһууу ховтурдуулуур уонна регистрацыйлыр РФ бэчээкэ Госкомитеттин СР региональной управлениетыгар регистрацыйламмт нүмэрэ — Я 0085. Сурукка аакытын-суолгутун, үлэһитин, дьэһит аадырыһын чопчу ыйыт. Редакция кирибит суруктар төһөрүлүбэттэр. Автор этэрэ хаһыат санаатынның мэлдьи биер буолбат.	Талыһына уонна тангыһына “Энсиэли” хаһыат редакционой-издательской систематыгар. Хаһыат Дьокуускайга “Сахаполиграфиздат” НИПК бэчээттэниэ, Орджоникидзе уул. 38. Формата А3. Кээмэйэ 1,0 бэчээт. лис. Индекс — 54889. Тираһа — 2692 Бэчээкэ илии баттанна — 12.00 ч, 14.03.2001 Саһаһын №-рэ — 30
	“ЭНСИЭЛИ” - Нам улуунун хаһыата. 678380, Саха Республиката, Нам с., Октябрьскай уул. 1. E-mail: editor@namtsy.sakha.ru	